

הַלְבוֹת בְּלָאִים פָּרָק ה

א. הַזֹּרֵעַ שְׁנֵי מִיָּנִי תְּבוּאָה אוֹ שְׁנֵי מִיָּנִי יִרְקוֹת, עִם זֶרַע הַכֶּרֶם הֲרִי זֶה לֹקֶה שְׁתִּים: אַחַת מִשּׁוּם "שָׁדָךְ לֹא-תִזְרַע בְּלָאִים" (ויקרא יט, ט), וְאַחַת מִשּׁוּם "לֹא-תִזְרַע כְּרֶמֶךְ, בְּלָאִים" (דברים כב, ט). וְאִינוּ לֹקֶה מִשּׁוּם זֹרֵעַ בְּלָאִי הַכֶּרֶם, עַד שִׁיזְרַע בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל חֹטָה וְשַׁעֲזָרָה וְחָרָצָן בְּמַפְלַת יָד; וְכֵן אִם חָפָה אוֹתָם בְּעֶפֶר, לֹקֶה.

ב. וְכֵן אִם זֶרַע שְׁנֵי מִיָּנִי יִרְק וְחָרָצָן, אוֹ זֶרַע אֶחָד יִרְק וְזֶרַע אֶחָד מִיָּן תְּבוּאָה וְחָרָצָן, בְּמַפְלַת יָד הֲרִי זֶה לֹקֶה. וְאִינוּ חֵיב מִן הַתּוֹרָה אֲלֵא עַל קִנְיָן, וּפּוֹל, וְכִיּוֹצֵא בָּהֶן מִזְרָעִים שְׁנִגְמָרִים עִם גָּמֵר תְּבוּאָת הַכֶּרֶם; אֲבָל שָׁאֵר הַזְרָעִים, אֲסוּרִים מִדְּבָרֵיהֶם.

ג. וְכֵן אֲסוּר מִדְּבָרֵיהֶם לְזֶרַע בְּלָאִי הַכֶּרֶם, בַּחוּצָה לָאָרֶץ. וְלָמָּה אֲסוּר לְזֶרַע בְּלָאִי הַכֶּרֶם בַּחוּצָה לָאָרֶץ, וְלֹא אֲסוּר בְּלָאִי זָרָעִים: מִפְּנֵי שֶׁבְּלָאִי הַכֶּרֶם חֲמוּרִין הֵם שְׁאֵם נִזְרָעוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הֲרִי הֵן אֲסוּרִין בַּהֲנִיָּה; וְכִיּוֹן שֶׁהֵן אֲסוּרִין בַּהֲנִיָּה בְּאַרְץ, אֲסוּר לְזָרֵעַן בַּחוּצָה לָאָרֶץ. וְאִין עוֹדְרִין עִם הַגּוֹי בְּכָלֵאִים, אֲבָל עוֹקְרִין עִמּוֹ כְּדִי לְמַעַט הַתַּפְלָה.

ד. אִין אֲסוּר מִשּׁוּם בְּלָאִי הַכֶּרֶם, אֲלֵא מִיָּנִי תְּבוּאָה וּמִיָּנִי יִרְקוֹת בְּלִבָּד. אֲבָל שָׁאֵר מִיָּנִי זָרָעִים, מִתֵּר לְזָרֵעַן בְּכֶרֶם; וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר, שָׁאֵר אֵילָנוֹת.

ה. אֲסוּר לְזָרֵעַ יִרְקוֹת אוֹ תְּבוּאָה בְּצַד הַגִּפְנִים, אוֹ לְטַע גִּפֶּן בְּצַד הַיֶּרֶק אוֹ תְּבוּאָה. וְאִם עָשָׂה כֵּן אֵף עַל פִּי שְׁאִינוּ לֹקֶה, הֲרִי זֶה קֹדֶשׁ; וְנִאֲסָרוּ שְׁנֵיהֶם בַּהֲנִיָּה הַיֶּרֶק אוֹ הַתְּבוּאָה, וְהַגִּפְנִים. וְשׁוֹרְפִין אֶת שְׁתֵּיהֶן, שְׁנֵאמַר "פֶּן-תִּקְדָּשׁ, הַמְּלֶאכָה הַזֹּרֵעַ" (דברים כב, ט); וְאִפְּלוּ הַקֵּשׁ שֶׁלִּתְבוּאָה, וְהַעֲצִים שֶׁלִּגְפְּנִים הָאֵלוּ אֲסוּרִין בַּהֲנִיָּה, וְשׁוֹרְפִין אוֹתָם. וְלֹא יִסִּיק בָּהֶן תַּנּוּר וְכִירִים, וְלֹא יִבְשֹׁל בָּהֶם בְּשַׁעַת שְׂרָפָתָן.

ו. אֶחָד הַנוֹטֵעַ, וְאֶחָד הַמְּקִיִּים כְּגוֹן שֶׁרָאָה בְּלָאִים צִמְחוּ בְּכֶרְמוֹ וְהַנִּיחָם הֲרִי זֶה קֹדֶשׁ. וְאִין אָדָם מְקַדָּשׁ, דָּבָר שְׁאִינוּ שָׁלוּ; לְפִיכָךְ הַמְּסַכֵּף גִּפְנוֹ עַל גִּבֵּי תְּבוּאָתוֹ שֶׁלִּחְבְּרוֹ קֹדֶשׁ גִּפְנוֹ, וְלֹא נִתְקַדָּשָׁה הַתְּבוּאָה. סִכֵּף גִּפֶּן חִבְרוֹ עַל תְּבוּאָתוֹ קֹדֶשׁ תְּבוּאָתוֹ, וְלֹא קֹדֶשׁ גִּפֶּן חִבְרוֹ; סִכֵּף גִּפֶּן חִבְרוֹ עַל תְּבוּאָת חִבְרוֹ, לֹא קֹדֶשׁ אֶחָד מֵהֶן. וּמִפְּנֵי זֶה, הַזֹּרֵעַ כְּרָמוֹ בְּשִׁבְעִיּוֹת לֹא קֹדֶשׁ.

ז. הַרְוָאָה בְּלָאִים בְּכֶרֶם חִבְרוֹ, וְקִיָּמוֹ הֲרִי זֶה הַרְוָאָה, אֲסוּר בַּהֲנִיָּתָן; וְכָל אָדָם, מִתְּרִין בָּהֶן. וְאִלוּ קִיָּמָן בְּעַל הַכֶּרֶם הָיָה מְקַדָּשׁ אוֹתָן לְכָל אָדָם, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ.

ח. הָאֲנָס שֶׁזָרַע בְּלָאִים בְּכֶרֶם חִבְרוֹ אִם נִשְׁתַּקְּעוּ הַבְּעָלִים, אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתְיָאֲשׁוּ הֲרִי זֶה קֹדֶשׁ מִן הַתּוֹרָה; וְאִם לֹא נִשְׁתַּקְּעוּ הַבְּעָלִים, אֵף עַל פִּי שֶׁנִּתְיָאֲשׁוּ אִינוּ מְקַדָּשׁ אֲלֵא מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים.

ט. הַרוֹחַ שֶׁעָקְרָה פְּאֵרוֹת הַגִּפֶּן, וְשִׁלְחָה אוֹתָן עַל הַתְּבוּאָה יִגְרַר אוֹתָן מִיָּד; וְאִם אֲרָעוּ אֲנָס, וְלֹא סָלְקָן הֲרִי אֵלוּ מִתְּרִין, וְלֹא נִתְקַדָּשׁוּ.

י. אֲנָס שֶׁזָרַע הַכֶּרֶם כְּשִׁיּוֹצֵא הָאֲנָס יִקְצֹר הַזֶּרַע מִיָּד, וְאִפְּלוּ בַּחֲלוֹ שְׁלִמּוֹעַד. וְאִם לֹא מָצָא פּוֹעֲלִים, יוֹסִיף לָהֶן עַד שְׁלִישׁ בְּשַׁכְרָן; בִּקְשׁוּ מִמֶּנּוּ יוֹתֵר מִכָּאן, עַד שֶׁלֹּא מָצָא פּוֹעֲלִים הֲרִי

זֶה מִבְקָשׁ בְּנַחַת וְקוֹצֵר. וְאִם נִשְׁתַּהֲהָה הַזֶּרַע עַד שֶׁהִגִּיעַ לְעוֹנַת שִׁיקְדָּשׁ הָרִי זֶה יִקְדָּשׁ, וַיֵּאָסְרוּ שְׁנֵיהֶם.

יא. מֵאִימַתִּי תְּבוּאָה אוֹ יֶרֶק מִתְקַדָּשִׁין, מִשִּׁישְׁרִישׁוֹ; עֲנָבִים, מִשִּׁיעֲשׂוֹ כִּפּוֹל הַלֶּבֶן: שֶׁנֶּאֱמַר "הַמִּלֶּאָה הַזֶּרַע אֲשֶׁר תִּזְרַע, וּתְבוּאָתָה, הַכֶּרֶם" (דברים כב, ט) עַד שִׁיזְרִיעַ זֶה, וַיְהִיָּה זֶה תְּבוּאָה; אֲבָל תְּבוּאָה שִׁיבְשָׁה כָּל צֶרֶפָה, וְעֲנָבִים שֶׁבָּשְׁלוּ כָּל צֶרֶפֶן אֵינָן מִתְקַדָּשׁוֹת.

יב. פִּיצֵד: תְּבוּאָה שִׁיבְשָׁה כָּל צֶרֶפָה, וּבֹא וְנָטַע גֶּפֶן בְּתוֹכָהּ, וְכֵן עֲנָבִים שֶׁבָּשְׁלוּ כָּל צֶרֶפֶן, וְזֶרַע תְּבוּאָה אוֹ יֶרֶק בִּצְדָן אֵף עַל פִּי שְׂזֵה אָסוּר, אֵינָן מִתְקַדָּשׁוֹת.

יג. כֶּרֶם שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ עֲנָבָיו לְהִיּוֹת כִּפּוֹל הַלֶּבֶן, אֲלֹא עַדִּין הֵן בֶּסֶר, וְזֶרַע בְּתוֹכוֹ יֶרֶק אוֹ תְּבוּאָה, וְהִשְׁרִישׁוּ הָרִי זֶה לֹא קִדָּשׁ. וְאֵף עַל פִּי כֵן קוֹנְסִין אוֹתוֹ, וְאוֹסְרִין אֶת הַזֶּרַע; אֲבָל הַבֶּסֶר, מִתֵּר. וְאִם עָקַר הַזֶּרַע קִדָּם שִׁיעֲשׂוּ הָעֲנָבִים כִּפּוֹל הַלֶּבֶן, הָרִי הוּא מִתֵּר בִּהְנִיָּה. מִקְצָתָן נִעְשׂוּ כִּפּוֹל הַלֶּבֶן, וּמִקְצָתָן לֹא נִעְשׂוּ אֶת שֶׁנִּעְשׂוּ, נִתְקַדָּשׁוּ; וְשֶׁלֹּא נִעְשׂוּ, מִתֵּרִין.

יד. עֲנָבִים שֶׁנִּעְשׂוּ כִּפּוֹל הַלֶּבֶן, וְזֶרַע בִּצְדָן תְּבוּאָה אוֹ מִיֵּי יִרְקוֹת, וְלִקְטַת הַזֶּרַע קִדָּם שִׁישְׁרִישׁ הָרִי זֶה מִתֵּר בִּהְנִיָּה; וְאִם הִשְׁרִישׁ, אָסוּר.

טו. גֶּפֶן שִׁיבְשׂוּ הָעֲלִין שָׁלָה, וְנִפְּלוּ כְּדֶרֶךְ שְׁתִּיבֵשׁ הַגֶּפֶן בִּימֵי הַקָּר אָסוּר לְזַרְעַ בִּצְדָה יֶרֶק אוֹ תְּבוּאָה; וְאִם זֶרַע, לֹא קִדָּשׁ. וְכֵן הַזֶּרַע בַּעֲצִיץ שֶׁאֵינּוּ נָקוּב, הַמֵּנַח בַּכֶּרֶם לֹא קִדָּשׁ; וּמִפִּין אוֹתוֹ מִכַּת מִרְדּוֹת. אֲבָל עֲצִיץ נָקוּב, הָרִי הוּא כְּאֶרֶץ.

טז. הִיָּה עוֹבֵר בַּכֶּרֶם וְנִפְּלוּ מִמֶּנּוּ זֵרָעִים, אוֹ שִׁיצְאוּ מִן הַזִּבְלִים אוֹ עִם הַמַּיִם, אוֹ שֶׁהִיָּה זֶרַע אוֹ זֹרָה בַּשָּׂדֶה לָבֶן וְסַעֲרָתוֹ הָרוּחַ לְאַחֲרָיו וְנִפְּלוּ הַזֵּרָעִים בַּכֶּרֶם, וְצִמְחוּ הָרִי זֶה לֹא נִתְקַדָּשׁ: שֶׁנֶּאֱמַר "אֲשֶׁר תִּזְרַע" (דברים כב, ט), וְזֶה לֹא זֶרַע. וְחַיִּב לַעֲקֹר, כְּשִׁירָאָה; וְאִם קִיָּמָן, הָרִי זֶה קִדָּשׁ.

יז. סַעֲרָתוֹ הָרוּחַ לִפְנָיו, וְרָאָה הַזֵּרָעִים שֶׁנִּפְּלוּ לַכֶּרֶם הָרִי זֶה כְּזֹרֵעַ. וְכִיצַד יַעֲשֶׂה: אִם צִמְחוּ הָעֲשָׂבִים יִהְיֶה אוֹתָם בַּמַּחֲרָשָׁה, וְדִיּוֹ. וְאִם מִצָּאָן שֶׁנִּעְשׂוּ אָבִיב יִנְפֹץ אוֹתוֹ אָבִיב כְּדִי לְהַשְׁחִיתוֹ, שֶׁהִכַּל אָסוּר בִּהְנִיָּה; וְאִם מִצָּאָה שֶׁנִּעְשָׂת דָּגָן, הָרִי זֶה תִּשְׂרֹף. וְאִם רָאָה אוֹתָן, וְקִיָּמָן הָרִי אֵלָיו יִשְׂרְפוּ עִם הַגִּפְנִים הַסְּמוּכוֹת לָהֶן.

יח. הָרוּאָה בַּכֶּרֶם עֹשֶׂב שֶׁאֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְזַרְעוֹ אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא רוּצָה בְּקִיּוּמוֹ לְבַהֲמָה אוֹ לְרִפּוּאָה, הָרִי זֶה לֹא קִדָּשׁ: עַד שִׁיקִּים דָּבָר שֶׁכְּמוֹהוּ מְקִיָּמִין, רַב הָעֵם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם. פִּיצֵד: הַמְּקִיָּם קוֹצִים בַּכֶּרֶם בַּעֲרָב, שְׂרוּצִים בְּקוֹצִים לְגַמְלֵיהֶם הָרִי זֶה קִדָּשׁ.

יט. הָאִירוֹס וְהַקִּיסוֹס וְשׁוֹשְׁנַת הַמֶּלֶךְ וְשֶׁאֵר כָּל מִיֵּי זֵרָעִים, אֵינָן כִּלָּאִים בַּכֶּרֶם; וְהַקִּנְבֵּס וְהַקִּנְרֵס וְצֶמֶר גֶּפֶן, הָרִי הֵן כְּשֶׁאֵר מִיֵּי יִרְקוֹת וּמִקְדָּשִׁים בַּכֶּרֶם. וְכֵן כָּל מִיֵּי דְשָׁאִים שְׁעוֹלִין מֵאֲלִיהֶן בַּשָּׂדֶה, הָרִי הֵן מִקְדָּשִׁין בַּכֶּרֶם. וּפּוֹל הַמִּצְרִי, מִיֵּין זֵרָעִים וְאֵינּוּ מִקְדָּשׁ.

כ. הַקִּנִּים וְהַדִּיר וְהָאֲטָדִין מִיֵּי אֵילָן, וְאֵינָן כִּלָּאִים בַּכֶּרֶם. זֶה

הַכָּלָל כָּל הַמוֹצִיא עֲלֵין מַעֲיָקְרוֹ, הָרִי זֶה יָרֵק; וְכָל שְׂאִינוֹ מוֹצִיא
עֲלֵין מַעֲיָקְרוֹ, הָרִי זֶה אֵילָן. וְהִצֵּלָהּ, אֵילָן לְכָל דָּבָר.

כא. הָרוּאָה יָרֵק בַּכֶּרֶם וְאָמַר, כְּשֶׁאֲגִיעַ לוֹ אֶלְקָטָנוּ מִתֵּר; הִגִּיעַ
לוֹ, וְעָבַר מֵעָלָיו וְאָמַר, כְּשֶׁאֲחֹזֵר לוֹ אֶלְקָטָנוּ אִם שָׁהָה עַד
שֶׁהוֹסִיף אֶחָד מִמָּאֲתִים, הָרִי זֶה קִדָּשׁ.

כב. וְכִיצַד מְשַׁעְרִין שְׁעוֹר זֶה: רוֹאִין אִם נִחְתָּךְ יָרֵק זֶה אוֹ מִין
תְּבוּאָה זֶה מִן הָאָרֶץ, בְּכַמָּה זְמַן יִיבֹשׁ הִגַּע עֲצָמָךְ שְׂיִיבֹשׁ עַד
שֶׁלֹּא תִשָּׂאֵר בּוֹ לֶחֶה, בְּמֵאָה שָׁעָה. אִם נִשְׁתַּהֲהָ בָּאָרֶץ מִשְׁהִגִּיעַ
לוֹ חֲצִי שָׁעָה, הָרִי הוֹסִיף בְּמֵאֲתִים וְאַסּוּר; וְאִם נִשְׁתַּהֲהָ פְּחוּת
מִחֲצִי שָׁעָה, מִתֵּר.

כג. אָסּוּר לַעֲבֹר בַּעֲצִיץ נָקוּב שְׁזָרוּעַ בּוֹ יָרֵק, בְּתוֹךְ הַכֶּרֶם;
וְאִם הִנִּיחוּ תַּחַת הַגָּפֶן, וְנִשְׁתַּהֲהָ שָׁם בָּאָרֶץ כְּדִי לְהוֹסִיף אֶחָד
מִמָּאֲתִים הָרִי זֶה קִדָּשׁ.

כד. בָּצֵל שֶׁנִּטְעַן בַּכֶּרֶם, וְאַחֵר כֶּךָ נֶעֱקַר הַכֶּרֶם, וְאַחֵר כֶּךָ צָמַחוּ
הַבָּצָלִים מִן הָעֵיֶקֶר הַנִּטּוּעַ אֵף עַל פִּי שָׂרְבוֹ הַגְּדוּלִּים עַל עֵיֶקְרוֹ
בְּמֵאֲתִים, הָרִי אוֹתוֹ הָעֵיֶקֶר בְּאַסּוּרוֹ: שְׂאִין גְּדוּלֵי הֶתֶר, מֵעָלִין
אֶת הָעֵיֶקֶר הָאַסּוּר.